

Platón: Symposion 189c – 193d. Praha: OIKOYMENH 1994

„On je z bohů nejlidumilnější, jest pomocníkem lidí i lékařem toho, co musí být vyléčeno, aby lidské pokolení žilo v dokonalém štěstí. ... Za dávných dob totiž nebyla naše přirozenost taková, jaká je nyní, nýbrž jinačí. Za prvé bylo trojí pohlaví lidí, ne jako je nyní dvojí, mužské a ženské, nýbrž ještě k tomu bylo třetí, složené z těchto obou, z něhož nyní zbývá jen jméno, ale ono samo vymizelo; bylo totiž tehdy jedno **pohlaví androgynů**, co do podoby i jména složeno z obého pohlaví, mužského i ženského... Dále byl tvar každého člověka zcela válcovitý, s oblými zády i boky; člověk měl čtyři ruce a právě tolik i noh a dva obličejy na okrouhlém krku, ve všem stejné; hlavu pak u těchto obličejů, obrácených v opačné strany, jednu a čtyři uši; dále měl dvoje pohlavní ústrojí a obdobně i všechno ostatní. ... Byli hrozní svou mohutností a silou a zpupnou měli mysl i odvážili se učiniti útok na bohy... Tu radili se Zeus a ostatní bozi. Co s nimi učiniti, a byli na rozpacích; neboť je ani nemohli pobít a jako giganty docela zahladiti jejich pokolení blesky – vždyť to by bylo zničení všech poct a obětí, přinášených jim od lidí – ani je nemohli nechat v takové bujnosti. Konečně Zeus rozmysliv se pravil: „Zdá se mi, že jsem našel prostředek, jak by lidé zůstali a přece odložili svou nevázanost, a to tak, že by se stali slabšími. Nyní totiž rozetnu každého z nich ve dvě a hned budou jednak slabší, jednak nám užitečnější, protože se zvětší jejich počet...“ Po této řeči rozkrojoval lidi ve dvě, jako se rozkrajují oskeruše k nakládání nebo jako se krájejí vejce vlasem; a koho rozkrojil, kázal Apollónovi otočiti každému obličej a zbylou polovici šije na stranu řezu, aby byl člověk skromnější, dívaje se na své rozpůlení, a také jinak všechno léčiti. ...Když tedy původní těla byla rozřata na dvě, toužila každá polovice po své polovici, scházely se, objímaly se rukama i splétaly se k sobě vespolek, toužíce spolu srůsti, a přitom umíraly hladem i jinými následky nečinnosti, poněvadž neměly chuti k žádné práci jedna bez druhé. ...Tu Zeus, smilovav se nad nimi, pomůže jim jiným způsobem a přeloží jejich pohlavní ústrojí dopředu – neboť až dotud i ty měli vně a semene nevkládali do svých těl, ale vespolek, ani se z nich nerodili, nýbrž do země, jako cikády – přeložil tedy jejich pohlavní ústroje takto dopředu a zařídil skrze ně rozplozování v lidech navzájem, skrze ústroj mužský v ženském, za tím účelem, aby při spojení muže s ženou plodili a vznikalo tak potomstvo; pakli by se setkal muž s mužem, aby aspoň nastávalo nasycení z tohoto styku a uklidnění a aby se obraceli ke svým pracím a starali se též o ostatní potřeby života. Jest tedy již od tak dávné doby lidem vrozena láska, spojovatelka staré přirozenosti, která se snaží učinit jednotu ze dvou a lidskou přirozenost uzdravit. ... A tu všichni mužové, vzniklí roztětím

onoho celku, který se tehdy nazýval androgyn, jsou milovníci žen a z toho druhu pochází nejvíce cizoložníků a také všechny ženy milovné mužů a cizoložné vznikají z tohoto druhu. Ale ženy, které jsou částí původní celé ženy, ty si nevšímají valně mužů, nýbrž spíše jsou obráceny k ženám a z tohto druhu vznikají milovnice žen. Kdo jsou však částí původního muže, touží po mužském pohlaví, a pokud jsou malými chlapci, milují muže, poněvadž jsou úseky mužské bytosti, a rádi vedle mužů lehají a s nimi se objímají; to jsou nejlepší z chlapců a jinochů, poněvadž jsou svou přirozeností nejmužnější. Někteří o nich ovšem říkají, že jsou nestoudní, ale to není pravda; neboť to nečiní z nestoudnosti, nýbrž puze svou nebojácností, statečností a svým mužstvím, milujíce to, co je jim podobno. ... Příčinou toho jest to, že taková byla naše dávná přirozenost a byli jsme celí: tedy touha a snaha po celku se jmenuje láska. ... já však to pravím obecně o všech mužích i ženách, že tak by se stalo naše pokolení blaženým, kdybychom došli cíle lásky a každý našel svého miláčka, navrátě se ke své bývalé přirozenosti. Jestliže je toto vůbec nejlepší, je za nynějšího stavu nutně nejlepší to, co se tomuto nejvíce blíží, to jest nalézt si miláčka, který by byl podle naší mysli. Jako původce toho bychom právem velebili Eróta; ten i v přítomné době nám nejvíce prospívá, veda nás k tomu, co jest nám vlastní, i pro budoucnost nám podává největší naděje, že budeme-li prokazovati úctu k bohům, uvede nás v naši dávnou přirozenost, vyléčí nás a tak nás učiní blaženými a šťastnými.“